

Den gode lærer.

Novelle af Morten Nielsen. Første gang publiceret i Vild Hvede januar 1939. Her fra: Porten til Himlen. E-bog 2015, side 3-9.

Den gode lærer

Det var lektor Wagenschrank, der skulde have eftersidderne den eftermiddag.

Han gik hen ad den lange gang med det kolde cementgulv, forbi de tomme knagerækker og de forladte klasser hen til nr. 8 - »svedeklassen«.

Lektor Wagenschrank var en elskelig gammel herre, der var meget afholdt af sine kolleger; hans hvide haar - han var kun 62, men aarene havde taget paa ham - gav ham et patriarkalsk udseende, og hans vandblaa øjne viste kun venlig overfor verden.

Han var en af de lærere, forældrene fuldkommen roligt overlod deres børn; hans rødbrune, furede ansigt med smilerynkerne ved øjnene var tillidsindgydende.

Men han havde en svaghed - en lille svaghed - og det vidste lektor Wagenschrank selv og det vidste drengene ogsaa, naar de var kommet udover de første skoleaar.

Lektor Wagenschrank's svaghed var drenge.

Han klapsede dem lovlige tit paa bagen, og han stod lidt for længe og kneb dem i kinden. -

Lektor Wagenschrank var som sagt udmærket klar over sin fejl, men han betragtede den i grunden som noget ophøjet - som noget, der satte ham i klasse med de græske og romerske guder, han fortalte om i historietimerne - men drengene hadede ham for den. *De hadede ham.* De afskyede hans diskrete hentydninger til gudernes udskejelser, de hadede ham for de smaa lussinger og slag, han uddelte i timerne, og som slet ikke gjorde ondt, men som bare var saa nedværdigende. De hadede ham, naar han om sommeren, siddende paa et af bordene i stedet for paa katederet, jog sin haand ned under skjortelinningen paa een af dem og langt ned paa hans ryg - de hadede ham, men de fortalte aldrig noget hjemme og talte sjældent om det med hinanden, fordi de skammede sig saadan, at rødmen bredte sig over deres brune kinder, naar de tænkte paa ham.

Lektor Wagenschrank havde altid en eller anden yndlingselev, som regel en slank lille fyr med pigelemmer, der fik gode karakterer - og som han altid venligt klapsede - indtil han en dag opdagede et paa samme tid haanligt og genert blink i drengens øjne - saa sukkede han og holdt sig fra ham.

- Alle rejste sig, da Wagenschrank traadte ind; der var syv, tre gymnasiaster og fire fra de smaa mellemskoleklasser. Lektor Wagenschrank tog en barsk mine paa og sendte synderne et strengt blik, men et lille smil lurede i de vandblaa øjne.

»Hvorfor sidder du her igen, Petersen,« spurgte han en sorthaaret gymnasiast, der engang havde været en af hans yndlings elever; forøvrigt var spørgsmålet overflødigt - det var Wagenschrank selv, der havde knaldet ham, da han var blevet taget af gaardinspector efter en tur til bageren.

»Det ku' jeg osse godt li' at faa at vide,« svarede Petersen - »det er første gang i aar, jeg er blevet taget. Og saa plejer man da at slippe med en advarsel.«

Peter kendte godt lektor Wagenschrank's forsigtige, men effektive forfølgelse af sine forhenværende yndlings elever.

»Tjah, Petersen,« sae lektor Wagenschrank med et overbærende smil, »Du var slem i den retning sidste aar, saa det onde maa skam ta's med det samme; der skal som bekendt skrap lud - naaja, til vandondulerede hoder! Sæt dig ned ...«

Petersen satte sig rasende under henrykt fnisen fra de fire smaa, der elskede at høre en af de store blive skaaret ned - og den med det vandondulerede hode var sørme go'

Lektor Wagenschrank anbragte sig paa lille Peter Varnøes bord.

»Tag bøgerne frem og sæt jer til at bestille noget.«

Det skrabede af fødder og tasker.

»Skal du ikke læse, Petersen?«

»Jeg læste igaar eftermiddags.«

»Hvilken fryd at høre for en gammel og efterhaanden pessimistisk skolemand. Hvad skyldes den overnaturlige flid - at læse en dag frem?«

»Jeg sku' ha' været paa fisketur med far ...«

Hm - det var sgu i grunden synd for knægten - men hva' - han havde jo selv været ude om det.

»Du skal ikke se saa fornærmet paa mig, Petersen, det var ikke mig, der forledte dig til at gaa over til bageren ...«

»Lektor Wagenschrank!«

»Naa, Varnøe -?«

»Ja, De maa altsaa undskylde - men hvordan skal det her oversættes?«

»Det maa jeg sgu sie - naa, men frækhed belønnes - hvor er det? Naa der. When I cross the Street the policeman helps me - hvad betyder when - det ved du da vel...«

»Ja, det betyder naar, og I betyder jeg, det er det næste.«

»Cross the Street the policeman helps me, betyder, naar jeg - altsaa when I - gaar over gaden, hjælper politibetjenten mig. Forstaaet?«

»Javel, lektor Wagenschrank, mange tak!«

Lektor Wagenschrank kildede spøgefuldt knægten paa halsen. -

Petersen stirrede paa ham med et haardt blik - og da han saa hans haand paa Varnøes nakke, trak han haanligt den ene mundvig nedad. -

En dump følelse af raseri steg op i lektor Wagenschrank; aarerne i hans pande svulmede - hva' fanden bildte den hertug sig ind? - sad han ikke der og var uforskammet, fordi hans lærer var venlig mod en kammerat...!

Han forsøgte at beherske sig, men med eet sprang han ned fra bordet og skreg med dirrende stemme, idet han pegede mod døren: »Petersen, vil du forlade klassen!«

Petersen blev bleg - han rejste sig halvt op og spurgte: »Hvorfor?«

»Vil du gaa - straks! Ta' dine bøger og forsvind!«

Petersen rejste sig langsomt og tog sin taske. Han slog døren i efter sig med et brag.

Lektor Wagenschrank var atter blevet rolig - men pludselig skød en rasende angst op i ham: vilde fyren gaa til rektor - eller vilde han fortælle sine forældre om hans, Wagenschrank's, lille fejl? - Han kendte den jo ...

Lektor Wagenschrank's haand rystede, da han strøg den gennem haaret. -

Nede i gaarden stod Petersen.

Hvad vilde de sie hjemme - først til at han havde siddet over - men især til at lektor Wagenschrank havde smidt ham ud? til den omgang, han utvivlsomt vilde faa af rektor i morgen - og det brev, han vilde faa med hjem ...

Fanden ta' det!

Hans forklaringer - hans paastand om, at han ikke havde været uforskammet, hans forklaringer om lektor Wagenschrank's unormale - nej, dem var der ingen, der vilde tro paa - det eneste, han vilde opnaa var at blive smidt ud af skolen. Hans kammerater, der vidste det lissaa godt som han selv, turde naturligvis ikke lukke munden op.

Og han havde lovet at gøre noget ved skolen nu efter ferien og ikke lave fest saadan som sidste aar - og nu vilde han blie hængt op, selv om han ikke havde gjort andet end stikke over til bageren i frikvarteret, ligesom alle de andre - men selvom de osse var blevet taget, var det kun ham, der fik en svedetime.

Og Petersen vidste godt hvorfor.

Hvis han nu gik op og bad Wagenschrank om at undskylde hans opførsel, vilde han saa lade ham slippe?

Nej - han gjorde det ikke - det vilde være for nedværdigende!

Da lektor Wagenschrank efter timen kom gaaende hen ad gangen, saa han Petersen staa udenfor lærerværelset. Lektor Wagenschrank's hjærte holdt op med at slaa saa hurtigt; han blev med et rolig; fyren vilde stikke ham en undskyldning.

»Lektor Wagenschrank.«

»Hm?«

»De maa meget undskylde min opførsel, hr. Wagenschrank, men jeg ...«

»Hm! Naajaja - denne gang skal jeg lade dig slippe - men jeg vil ikke en anden gang taale en saadan opførsel!«

»Nej - nej naturligvis ikke.«

»Stik saa af...«

Med et venligt smil om munden og et faderligt blink i øjet gik lektor Wagenschrank ind paa lærerværelset.